

Створення виховного середовища, яке сприяло б індивідуальному розвитку і саморозвитку кожної дитини є важливим чинником.

Література:

1. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание/ Р.Бернс – М.: Прогресс, 1986. – 422с.
2. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання: наук.-метод. посібник / І. Д.Бех; М-во освіти України; Ін-т змісту і методів навчання. - К., 1998. - 204с.
3. Бех І.Д. Особистісно-орієнтована модель виховання як науковий конструкт [Електронний ресурс] / І.Д.Бех. – Режим доступу: [http:// library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog_prob1_silsk_shkolu/3/vupysk_21.pdf](http://library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog_prob1_silsk_shkolu/3/vupysk_21.pdf) .
- 4 Бех І. Д.Нова методологія виховання підростаючої особистості / І. Д. Бех // Педагогіка. – 2004. – С. 88-94.

Остапенко О. І., Тимчик М.В., м. Київ

**ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПОНЕНТНОСТЕЙ У
СТАРШОКЛАСНИКІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТА
«ЗАХИСТ ВІТЧИЗНИ»**

У статті розкрито актуальність проблеми формування ключових компонентностей у старшокласників в процесі вивчення предмета «Захист Вітчизни»; визначено та обґрунтовано формування ключових компонентностей у старшокласників в процесі вивчення предмета «Захист Вітчизни» з урахуванням сучасних положень «Нової Української школи».

Ключові слова: *готовність старшокласників, військова служба; компетентнісний підхід, формування, діяльнісний підхід, захист Вітчизни, усвідомлення значущості, ключові компетентності.*

The article reveals the urgency of the problem of forming key components in senior students in the process of studying the subject "Protection of the Virgin"; the state of work of general educational establishments is analyzed in relation to formation of readiness of high school students for military service; determined and substantiated formation of key components in senior pupils in the process of studying the subject "Protecting the Vicitinis".

Key words: *readiness of senior pupils, military service; competent approach, formation, activity approach, protection of the Fatherland, awareness of significance, key competencies.*

Сучасна освіта України характеризуються поступовим входженням у Європейський освітній простір. Зміна освітньої парадигми передбачає реалізацію компетентнісного підходу щодо положень «Нової Української школи». Важливим напрямом цієї роботи є аналіз можливостей та пошук резервів творчого використання компетентнісного підходу щодо формування ключових компонентностей у старшокласників в процесі вивчення предмета «Захист Вітчизни».

Реалізація компетентнісного підходу щодо готовності старшокласників до військової служби в контексті положень «Нової Української школи» передбачає впровадження у навчально-виховний процес школи завдання формування в учнів ключових компетентностей:

1. Спілкування державною (і рідною, у разі відмінності) мовами.

Уміння: правильно використовувати термінологічний апарат; спілкуватися в процесі навчально-пізнавальної діяльності з предмету «Захист Вітчизни» та військово-патріотичної діяльності; за допомогою спілкування розв'язувати конфлікти; популяризувати ідеї військово-патріотичного виховання мовними засобами.

2. Спілкування іноземними мовами.

Уміння: за допомогою іноземної мови спілкуватися в процесі навчально-пізнавальної діяльності з предмету «Захист Вітчизни» та військово-патріотичній діяльності; шукати в іноземних джерелах інформацію на військову тематику.

3. Математична компетентність.

Уміння: використовувати математичні методи в процесі навчально-пізнавальної діяльності з предмета «Захист Вітчизни» та військово-патріотичної діяльності.

4. Основні компетентності у природничих науках і технологіях.

Уміння: діяти в умовах застосування противником зброї масового ураження, військових конфліктів, надзвичайних ситуаціях з метою збереження здоров'я та життя, надання першої долікарської допомоги постраждалим.

5. Інформаційно-цифрова компетентність.

Уміння: використовувати різні способи пошуку корисної інформації в довідникових джерелах, у тому числі за допомогою інформаційно-комунікативних технологій на військову тематику; критично мислити у процесі збору та обробки інформації.

6. Уміння вчитися впродовж життя.

Уміння: моделювати власний освітній розвиток, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати у процесі навчально-пізнавальної діяльності з предмету «Захист Вітчизни» та військово-патріотичної діяльності.

7. Ініціативність і підприємливість.

Уміння: аналізувати та оцінювати власні професійні можливості, здібності та співвідносити їх з вимогами до військовослужбовця, члена військового колективу та представника військової частини.

8. Соціальна та громадянська компетентності.

Уміння: спілкуватися у процесі навчально-пізнавальної діяльності з предмету «Захист Вітчизни» та військово-патріотичної діяльності, нівелювати конфлікти, дотримуватися правил чесної гри, здобувати перемогу чесним шляхом, з гідністю приймати поразку.

9. Обізнаність та самовираження у сфері культури.

Уміння: усвідомлення власної національної культури та історії створення Збройних Сил України.

10. Екологічна грамотність і здорове життя.

Уміння: обізнаність бережливого природокористування; розуміння значення здоров'я та фізичного розвитку для формування фізичної підготовленості до військової служби, надання допомоги собі та тим хто її потребує під час травмувань, кровотеч та поранень.

Таким чином, формування ключових компонентностей у старшокласників в процесі вивчення предмета «Захист Вітчизни» дасть змогу ефективніше організувати навчально-виховний процес в процесі викладання предмета «Захист Вітчизни» та військово-патріотичного виховання учнів 10-11 класів й забезпечити формування у старшокласників освітньої, фізичної, психологічної, соціальної, морально-духовної готовності щодо військової служби та захисту Вітчизни.

Література

1. Бех І. Д. Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді / І. Д. Бех, К. І. Чорна. – К., 2014. – 29 с.

2. Остапенко О. І. Концептуальні засади реформування військово-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді України / М. Д. Зубалій, О. І. Остапенко, Б. Б. Шаповалов // Фізичне виховання в рідній школі. – 2016. – № 6. – С. 33–35.

3. Тимчик М. В. Патріотичне виховання старших підлітків у процесі фізкультурно-масової роботи : дис. канд. пед. наук : 13.00.07 / М. В. Тимчик. – К., 2013. – 222 с.

Острожинська Л. С., м. Київ

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ І РОДИНИ У РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ: ОСВІТНЯ ТРАЄКТОРІЯ ВЗАЄМОДІЇ УЧИТЕЛЯ, УЧНЯ І БАТЬКІВ

У статті висвітлюються питання педагогіки партнерства навчального закладу і родини у реалізації концепції Нової української школи та освітні, виховні і розвивальні траєкторії взаємодії учителя і батьків у досягненні спільної мети - виховання всебічно розвиненої гармонійної особистості, здатної реалізуватися в професійному, громадянському та сімейному аспектах.

Ключові слова: педагогіки партнерства, концепція Нової української школи, партнерська взаємодія, батьківська педагогіка.

The article deals with the issues of pedagogy of the partnership of the educational institution and the family in the implementation of the concept of the New Ukrainian school and the educational, educational and developmental trajectories of the interaction of the teacher and parents in achieving the common goal - the education of a fully developed harmonious person that can be realized in professional, civic and family aspects.

Key words: partnership pedagogy, concept of the New Ukrainian school, partnership interaction, parenting pedagogy.

Традиційно головним інститутом виховання є сім'я. Важливість родини як інституту виховання зумовлена тим, що в ній дитина перебуває протягом значної частини свого життя і за тривалістю впливу на особистість жоден інститут виховання не може порівнятися з родиною.

Роль сім'ї у вихованні дітей важлива, відповідальна. Батьки є першими та найголовнішими вихователями, які зміцнюють і загартовують організм дитини, розвивають її мову та мислення, волю та почуття, формують її інтереси, прагнення, смаки, здібності, виховують любов до знань, спостережливість, працьовитість. У сім'ї будують підґрунтя розуміння дитиною світу. Саме в сім'ї дитина засвоює основні норми моралі, опановує навички спільної праці, формує власні життєві плани, естетичні смаки, громадянську позицію. Батьки